

V Bruseli 30. novembra 2018
(OR. en)

14989/18

RECH 512
COMPET 833

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	14516/18
Predmet:	Riadenie Európskeho výskumného priestoru – závery Rady (prijaté 30. 11. 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o riadení Európskeho výskumného priestoru, ktoré Rada prijala na svojom 3 655. zasadnutí, ktoré sa konalo 30. novembra 2018.

ZÁVERY RADY

O RIADENÍ EURÓPSKEHO VÝSKUMNÉHO PRIESTORU

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

PRIPOMÍNAJÚC

- svoje závery z roku 2012 o posilnenom partnerstve v oblasti Európskeho výskumného priestoru pre excelentnosť a rast¹, v ktorých sa odsúhlasili súčasné priority EVP;
- závery Európskej rady z roku 2013², v ktorých sa v rámci politického cieľa, ktorým je urýchlenie štrukturálnych reforiem vnútroštátnych systémov, vyzýva na dosiahnutie plne funkčného Európskeho výskumného priestoru do konca roka 2014;
- svoje závery z mája 2015 o pláne Európskeho výskumného priestoru na roky 2015 – 2020³, ktorý bol základom pre nasledujúce vnútroštátne akčné plány členských štátov v oblasti EVP;
- svoje závery z decembra 2015 o preskúmaní poradenskej štruktúry pre Európsky výskumný priestor⁴, ktoré boli základom racionalizácie poradenskej štruktúry, v rámci ktorej je prvé trojročné preskúmanie poradenskej štruktúry pre EVP naplánované na rok 2018;

¹ 17649/12.

² EUCO 169/13.

³ 9351/15.

⁴ 14875/15.

- svoje závery z decembra 2015 o dosahovaní pokroku v oblasti rodovej rovnosti v rámci Európskeho výskumného priestoru⁵, v ktorých sa upozornilo na potrebu podporovať udržateľné kultúrne a inštitucionálne zmeny vo vnútroštátnych akčných plánoch v oblasti EVP alebo vypracovať stratégie na vykonávanie plánu EVP a prioritne sa zamerať na dosiahnutie rodovej rovnosti a zahrnutie rodovej dimenzie do obsahovej a programovej stránky výskumu a inovácie;
 - svoje závery z decembra 2017 s názvom Od priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 k deviatemu rámcovému programu⁶, v ktorých Rada podčiarkla dôležitosť ďalšieho spoločného úsilia členských štátov a Európskej komisie o ďalší rozvoj a posilnenie Európskeho výskumného priestoru a vyzdvihla úlohu rámcového programu ako hlavného nástroja na podporu cieľov a realizácie EVP;
 - svoje závery z 29. mája 2018 o urýchlčení obehu poznatkov v EÚ⁷, v ktorých Rada uviedla, že je dôležité ďalej napredovať v politikách otvoreného prístupu a otvorenej vedy v rámcovom programe a mimo neho, zdôraznila úlohu európskeho cloudu pre otvorenú vedu pri šírení poznatkov a vyzvala na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti výskumných infraštruktúr;
1. UZNÁVA, že zabezpečenie dobrého fungovania Európskeho výskumného priestoru (EVP)⁸ rozhodne prispeje k zvýšeniu účinnosti, konzistentnosti a celkovej výkonnosti európskeho výskumného a inovačného ekosystému a že v súvislosti s EVP je potrebný systematický prístup; v tejto súvislosti VÍTA úsilie, ktoré vynaložili členské a Európska komisia od uznesenia Rady z júna 2000⁹, ktorým sa v nadväznosti na zasadnutie Európskej rady z marca 2000 zriadil EVP¹⁰;

⁵ 14846/15.

⁶ 15320/17.

⁷ 9507/18.

⁸ EVP ako sa vymedzuje v článku 179 ZFEÚ.

⁹ Ú. v. ES C 205, 17.7.2000, s. 1.

¹⁰ 100/00.

2. UZNÁVA dôležitú strategickú úlohu, ktorú zohráva Výbor pre Európsky výskumný priestor a inováciu (ERAC) pri poskytovaní poradenstva Rade v snahe zaručiť, aby Európa maximalizovala hospodársky a sociálny vplyv investícií do výskumu a inovácie na európskej a vnútroštátnej úrovni s cieľom zvýšiť globálnu konkurencieschopnosť Európy, podporiť rast zamestnanosti, zlepšiť životnú úroveň občanov a znížiť rozdiely v oblasti výskumu a inovácie v rámci Európskej únie;
3. OPÄTOVNE VYZDVIHUJE význam úzkeho partnerstva medzi členskými štátmi a Európskou komisiou v spoločnej snahe o posilnenie EVP, a to aj prostredníctvom 9. rámcového programu Horizont Európa, a v spolupráci s krajinami pridruženými k rámcovému programu pre výskum (pridruženými krajinami) a príslušnými zainteresovanými stranami z oblasti vedy, podnikania a spoločnosti;

MÍLNIKY EVP

4. ZDÔRAZŇUJE skutočnosť, že vo všetkých skupinách zaoberajúcich sa vykonávaním priorít EVP sa dosiahol určitý pokrok smerom k lepšiemu EVP, čo je pre Európsky výskumný priestor dôležitým míľnikom;¹¹ VÍTA úsilie, ktoré v roku 2018 vynaložil výbor ERAC na preskúmanie a prispôsobenie poradenskej štruktúry pre EVP, ako sa uvádza v stanovisku ERAC z 18. septembra 2018¹²;

¹¹ Výročná správa ERAC za rok 2017, dokument 1206/18.

¹² 1209/18 a 1209/18 ADD 1.

5. VYZDVIHUJE nový prístup k európskej politike partnerstiev v oblasti výskumu a inovácie, ako ho oznámila pracovná skupina ad hoc v rámci výboru ERAC zameraná na otázku partnerstiev, a zavedenie nového mechanizmu na výber, vykonávanie, monitorovanie, hodnotenie a postupné ukončenie partnerstiev EÚ v oblasti výskumu a inovácie v rámci návrhu týkajúceho sa programu Horizont Európa; SO ZÁUJMOM OČAKÁVA nadchádzajúcu prezentáciu návrhu týkajúceho sa rámca kritérií pre partnerstvá a strategického koordinačného procesu pre celý životný cyklus partnerstiev v oblasti výskumu a inovácie, ktorý Komisia predloží výboru ERAC v decembri 2018, v súčinnosti so strategickým plánovaním pre program Horizont Európa; OPAKUJE, že kým strategický koordinačný proces by mal byť plne funkčný do mája 2019, mala by prebehnúť včasná a štruktúrovaná konzultácia s členskými štátmi a pridruženými krajinami o každej partnerskej iniciatíve v oblasti výskumu a inovácie, ktorá sa má financovať v rámci programu Horizont Európa, a to na základe ich úvodného posúdenia vplyvu v prípade, že ich príprava by sa mala začať pred formálnym stanovením strategického koordinačného procesu; ZDÔRAZŇUJE, že ako súčasť úsilia v oblasti EVP je naďalej dôležitá koordinácia a vytváranie sietí medzi členskými štátmi v rámci priorít EÚ aj mimo nich;
6. POZNAMENÁVA, že v roku 2018 si pripomíname 10 výročie vzniku spoločného programovania v rámci EVP zahŕňajúceho desať iniciatív spoločného programovania (JPI); BERIE NA VEDOMIE nedávne úspechy skupiny na vysokej úrovni pre spoločnú tvorbu programov zriadenej ako osobitné zloženie výboru ERAC pri podpore rozvoja dlhodobých stratégií pre iniciatívy spoločného programovania, pri vytváraní mechanizmu na monitorovanie pokroku jednotlivých štátov v tejto oblasti a pri stanovení nového rámca na hodnotenie potenciálnych nových a existujúcich iniciatív spoločného programovania; OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE pretrvávajúcu potrebu spoločne riešiť globálne výzvy, predovšetkým v rámci iniciatív spoločného programovania, a VYZÝVA Komisiu, aby proces spoločného programovania a iniciatívy spoločného programovania naďalej podporovala v súlade s cieľmi politík na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ;

7. VÍTA správu o stratégii a aktualizáciu plánu na rok 2018¹³, ktoré vypracovalo Európske strategické fórum o výskumných infraštruktúrach (ESFRI), a VYZÝVA ESFRI, aby pripravilo ďalšiu aktualizáciu plánu v roku 2021 a upevnilo svoju strategickú úlohu vo vyvíjajúcom sa kontexte výskumných infraštruktúr; takisto VÍTA druhú správu o vykonávaní nariadenia o konzorciu ERIC¹⁴ a VYZÝVA Komisiu, aby do roku 2022 predložila ďalšiu správu o vykonávaní tohto nariadenia; POZNAMENÁVA, že je potrebné prijať príslušné opatrenia s cieľom uľahčiť využívanie nástroja ERIC, najmä pokiaľ ide o prijateľné riešenie otázky oslobodenia od DPH pre nepeňažné príspevky, stimulovať investície v rámci ERIC a iných infraštruktúr v rámci plánu ESFRI, zlepšiť nadnárodný a otvorený prístup k európskym výskumným infraštruktúram a posilniť ich finančnú udržateľnosť; VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby vykonali tieto opatrenia čo najskôr, a celoeurópske výskumné infraštruktúry na to, aby propagovali svoje služby na medzinárodnej úrovni a tam, kde je to vhodné, oslovili nových medzinárodných členov;
8. ZDÔRAŽŇUJE význam koordinovaných krokov a dobrej koordinácie medzi EVP a rámcovým programom, a to vrátane budúceho programu Horizont Európa, v záujme rozvoja pracovného trhu pre výskumných pracovníkov v Európe a politiky otvorenej vedy zameranej na zlepšenie mechanizmov uznávania a odmeňovania, ako aj systémov rozvoja zručností pre výskumných pracovníkov; VYZÝVA všetky zapojené strany, aby uznali prierezový charakter otázky rovnosti príležitostí a otvorenej vedy, najmä pokiaľ ide o začínajúcich výskumných pracovníkov a doktorandov;

¹³ <http://roadmap2018.esfri.eu/> .

¹⁴ 11022/18.

9. VYZÝVA ERAC vrátane stálej pracovnej skupiny pre ľudské zdroje a mobilitu, aby sa usilovali o posilnenie synergií medzi EVP a európskym priestorom vysokoškolského vzdelávania v otázkach týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania, odbornej prípravy, kariér vo výskume a vedomostného trojuholníka; v tejto súvislosti BERIE so záujmom NA VEDOMIE odkaz Parížskeho komuniké z 25. mája 2018¹⁵ týkajúci sa podpory lepšieho prepojenia medzi vysokoškolským vzdelávaním a výskumom;
10. BERIE NA VEDOMIE prácu stálej pracovnej skupiny výboru ERAC pre rodové otázky vo výskume a inovácii, pokiaľ ide o spoločné usmernenia o začlenení rodovej perspektívy do medzinárodnej spolupráce v oblasti vedy, technológií a inovácií, spolu s osobitným zložením výboru ERAC – strategickým fórom pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu (SFIC), a to vrátane odporúčaní na pristupovanie k otázke rodovej rovnosti v programe Horizont Európa; so znepokojením KONŠTATUJE, že táto priorita EVP č. 4 týkajúca sa rodovej rovnosti sa v členských štátoch vykonáva nejednotne, čo má dosah na uplatňovanie pomerne spravodlivých a rodovo vyvážených pracovných podmienok v oblasti výskumu v Európe; VÍTA spoločné úsilie strategického fóra SFIC a stálej pracovnej skupiny výboru ERAC pre rodové otázky vo výskume a inovácii ako príklad osvedčených postupov pre spoluprácu v rámci rôznych priorít EVP;
11. BERIE NA VEDOMIE prijaté opatrenia, vrátane práce stálej pracovnej skupiny výboru ERAC pre otvorenú vedu a inováciu, zamerané na sfunkčnenie európskeho cloudu pre otvorenú vedu (EOSC), ktorý je hlavným míľnikom pre zabezpečenie toho, aby boli všetky výskumné údaje v rámci EVP vyhľadateľné, prístupné, interoperabilné a opätovne použiteľné (FAIR)¹⁶; ZDÔRAZŇUJE potrebu navrhnuť v spolupráci s členskými štátmi spoľahlivý rámec pre riadenie EOSC, ktorý bude podporovať vedecké komunity a postupom času sa bude môcť vyvíjať; VYZÝVA všetky zapojené strany, aby EOSC v plnej miere včas sfunkčnili, a POZNAMENÁVA dôležitú úlohu výskumných infraštruktúr v tomto kontexte; PRIPOMÍNA potrebu efektívnej koordinácie medzi EOSC a ESFRI, a to aj na úrovni riadenia;

¹⁵ *Parížske komuniké, Európska ministerská konferencia venovaná vysokoškolskému vzdelávaniu*, 25. mája 2018.
http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf

¹⁶ Findable, Accessible, Interoperable and Reusable (vyhľadateľné, prístupné, interoperabilné a opätovne použiteľné).

12. So zreteľom na nový vývoj v oblasti prenosu poznatkov, ako je napríklad otvorená inovácia, VYZÝVA Komisiu, aby preskúmala svoje odporúčanie z roku 2008 o spravovaní duševného vlastníctva v oblasti činností týkajúcich sa prenosu vedomostí a metodické pokyny pre univerzity a iné verejné výskumné organizácie s cieľom ďalej zvýšiť vplyv výskumu a inovácie prostredníctvom prenosu vedomostí;
13. VYZÝVA členské štáty, Európsku komisiu a tam, kde je to vhodné, aj súkromné subjekty, mimovládne organizácie a občanov, aby sa v kontexte fóra SFIC viac sústredili na medzinárodnú spoluprácu, a to okrem iného aj prostredníctvom spoločných zasadnutí a prípadných dohôd v oblasti vedy a techniky, ako aj ďalších multilaterálnych činností, a to aj na účel dosiahnutia cieľov trvalo udržateľného rozvoja, čím vzniknú synergie a pridaná hodnota na vnútroštátnej aj európskej úrovni; v tejto súvislosti by sa mali zohľadniť aj činnosti vykonávané v rámci programu Horizont Európa;
14. VÍTA správu Európskej komisie z roku 2018 o výkonnosti v oblasti vedy, výskumu a inovácie v EÚ¹⁷ ako cenný dôkaz súčasného stavu výskumného a inovačného ekosystému EÚ; UZNÁVA nárast výkonnosti v oblasti inovácie v EÚ od roku 2010, ako sa to uvádza v európskom prehľade výsledkov inovácie z roku 2018¹⁸; so znepokojením však KONŠTATUJE nerovnomerný vývoj v rámci Európskeho výskumného priestoru a v tejto súvislosti PODČIARKUJE, že je potrebné EVP lepšie vybaviť s cieľom čeliť uvedeným výzvam;

¹⁷ Európska komisia, Výkonnosť v oblasti vedy, výskumu a inovácie v EÚ v roku 2018, Posilnenie základov pre budúcnosť Európy, 2018, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/rec-17-015-srip-report2018_mep-web-20180228.pdf.

¹⁸ Európska komisia, Európsky prehľad výsledkov inovácie za rok 2018, https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_sk.

15. VÍTA nový prístup výboru ERAC spočívajúci v organizovaní pravidelných strategických politických diskusií s cieľom ďalej rozvíjať súbor politík pre výskum a inováciu v EVP; UZNÁVA úlohu, ktorú môžu tieto strategické politické diskusie zohrávať v tom zmysle, že predstavujú fórum, prostredníctvom ktorého môžu členské štáty lepšie pochopiť, aké účinné sú politiky a nástroje, ktoré majú k dispozícii na vnútroštátnej a európskej úrovni, plniť priority EVP a dosahovať širšie hospodárske a sociálne ciele Európy; VYZÝVA Komisiu, aby aj prostredníctvom ďalšej spolupráce s OECD zhromažďovala dohodnuté údaje o navrhovaní a vplyve politík v oblasti výskumu a vývoja, ktoré by mohli prispieť k tvorbe politiky na vnútroštátnej úrovni;

PRESKÚMANIE PORADENSKEJ ŠTRUKTÚRY PRE EVP

16. VÍTA stanovisko výboru ERAC v súvislosti s preskúmaním poradenskej štruktúry pre EVP a VYZÝVA ho, ako aj ďalšie skupiny zaoberajúce sa EVP, aby jeho odporúčania v roku 2019 urýchlene vykonali prostredníctvom akčného plánu vrátane príslušnej revízie ich mandátov;
17. UZNÁVA, že súčasné priority EVP by mali byť aj naďalej základom spolupráce medzi členskými štátmi, pridruženými krajinami, Európskou komisiou a zainteresovanými organizáciami z verejnej aj súkromnej sféry v rámci posilneného partnerstva EVP; POZNAMENÁVA, že plán EVP na roky 2015 – 2020 sa bude uplatňovať naďalej pri plnom dodržiavaní zásad subsidiarity a proporcionality, pričom sa zároveň bude čerpať z rôznorodosti a silných stránok vnútroštátnych výskumných a inovačných systémov;
18. ZDÔRAZŇUJE relevantnosť nástroja politickej podpory programu Horizont 2020 (PSF) ako nástroja podporovaného rámcovým programom, ktorého účelom je posilňovať politiky v oblasti EVP; v tejto súvislosti PRÍZVUKUJE, že výsledky postupov vzájomného učenia PSF, partnerských preskúmaní a osobitných podporných činností a dôkazy týkajúce sa EVP, ako sú správa o pokroku v oblasti EVP a európsky prehľad výsledkov inovácie, by mali príslušným spôsobom využívať všetky zapojené strany vrátane skupín zaoberajúcich sa EVP; SÚHLASÍ s tým, že väčší dôraz by sa mal klásť na zlepšenie relevantnosti a vplyvu skupín zaoberajúcich sa EVP;

19. DOMNIEVA SA, že novovznikajúce potreby v súvislosti s novými činnosťami v rámci EVP sa môžu začleniť do existujúcich priorít EVP; UZNÁVA horizontálnu povahu niektorých činností v rámci EVP, čo si vyžaduje ďalšiu spoluprácu vo všetkých prioritách EVP;
20. VYZÝVA na to, aby sa poradenská štruktúra pre EVP upravila takto:
- Výbor ERAC preskúma možnosti obnovenia činnosti existujúcej skupiny na vysokej úrovni pre spoločnú tvorbu programov (GPC) s cieľom pripraviť účasť členských štátov a pridružených krajín na strategickom koordinačnom procese pre partnerstvá po tom, ako sa na príslušnom fóre rozhodne o koncepcii a poslaní tohto procesu.
 - Skupiny zaoberajúce sa EVP usporiadajú nadväzujúce alebo spoločné stretnutia, v rámci ktorých existujú mnohé synergie z hľadiska obsahu a cieľových skupín. V strednodobom horizonte sa preskúmajú možnosti optimalizácie počtu skupín, pričom sa zároveň zaručí náležité pokrytie všetkých aspektov priorít EVP.
 - Všetky skupiny zaoberajúce sa EVP by mali preskúmať možnosti, ako zintenzívniť priame výmeny s príslušnými organizáciami zainteresovaných strán v oblasti EVP a zapojiť do svojej práce kvalitných expertov.
 - Na účel podpory výmen medzi politikami v oblasti EVP a európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA) by sa mali zaviesť pravidelné nadväzujúce stretnutia na príslušné témy medzi výborom ERAC a skupinou pre nadviazanie na bolonský proces a/alebo generálnymi riaditeľmi pre vysokoškolské vzdelávanie.

21. ZDÔRAZŇUJE, že by sa mala optimalizovať efektívnosť a účinnosť poradenskej štruktúry pre EVP:

- Mala by sa zachovať a posilniť vedúca úloha výboru ERAC v poradnej štruktúre pre EVP. Výbor ERAC by pritom ostatným skupinám zaoberajúcim sa EVP, ktoré sú v jeho zodpovednosti, mal pomáhať v tom, aby mali pri dosahovaní cieľov stanovených v EVP optimálne pracovné podmienky.
- V mandátoch všetkých skupín zaoberajúcich sa EVP by sa mali pre každú z nich stanoviť jasné ciele s konkrétnymi a uchopiteľnými úlohami.
- V prípade nových tém, na ktoré sa činnosť existujúcich skupín nevzťahuje, by skupiny zaoberajúce sa EVP mohli naďalej vytvárať na obmedzené časové obdobie pracovné skupiny ad hoc s jasne stanovenými cieľmi. Členské štáty, pridružené krajiny a Európska komisia by mali zaručiť, aby účastníci vo všetkých typoch skupín mali náležitý profil na tej správnej úrovni, a mali by zvážiť aj použitie nástroja politickej podpory pri dosahovaní cieľov.
- Zlepší sa koordinácia medzi prioritami predsedníctva Rady a programami skupín zaoberajúcich sa EVP, a to najmä tým, že do riadiacej rady ERAC sa zapoja budúce predsedníctva Rady, a to 18 mesiacov pred začatím ich predsedníctva.
- Európska komisia vrátane jej Spoločného výskumného centra sa nabáda, aby v prípade, že je to vhodné, naďalej podporovala vzájomné výmeny s odbornými poradnými skupinami Komisie a skupinami zaoberajúcimi sa EVP s cieľom vyhnúť sa zdvojeniu úsilia a optimalizovať efektívnosť a účinnosť celkového poradenského systému v oblasti výskumu a inovácie, napríklad pokiaľ ide o európsku sieť na hodnotenie VTR alebo v oblasti otvorenej vedy a inovácie.

BUDÚCNOSŤ EVP

22. VYZÝVA Komisiu, aby na základe dôveryhodných údajov do polovice roka 2020 zverejnila nové oznámenie týkajúce sa EVP na obdobie po roku 2020, v ktorom môže navrhnúť revidované priority politiky v oblasti EVP a jeho riadenia a monitorovacieho mechanizmu na úrovni štátov a EÚ;
 23. VYZÝVA predsedníctva Rady, aby od roku 2020 organizovali pravidelné ministerské konferencie EVP, pričom oznámenie o EVP bude tvoriť základ pre stanovovanie priorít EVP zo strany Rady;
 24. Vnútroštátne akčné plány členských štátov a pridružených krajín v oblasti EVP POVAŽUJE za dôležité nástroje na realizáciu EVP. V súvislosti s týmito plánmi je potrebný koherentný a jednoduchý nástroj na monitorovanie, ktorý sa bude používať v súvislosti so všetkými prioritami a skupinami; mal by obsiahnuť rozličné vnútroštátne plány a jeho používanie by malo byť dobrovoľné; POZNAMENÁVA potrebu preskúmať možnosti lepšieho prepojenia vnútroštátnych akčných plánov v oblasti EVP s európskym semestrom;
 25. Vzhľadom na skončenie platnosti plánu EVP na roky 2015 – 2020 NAVRHUJE, aby Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi dôkladne zhodnotila takýto typ nástroja na tvorbu politiky v oblasti EVP;
 26. SO ZÁUJMOM OČAKÁVA ďalší proces preskúmania poradenskej štruktúry pre EVP najneskôr v roku 2021, a to s ohľadom na prípadné nové oznámenie o EVP a potenciálny výsledok prvej ministerskej konferencie týkajúcej sa EVP.
-